

Danmark har taget saa stærkt Opsving, som den har, tør jeg trøstigt sige, at det er paa Grundlag af de Resultater, som Forsøgslaboratoriet ved Fjords Fodringsforsøg havde fremskaffet. Uden dem vare vi aldrig komne til at bruge og dyrke Roer i den Udstrækning som sket er. Og det skal siges til Forsøgslaboratoriets Ære, at det sunde, ædruelige og redelige Spor, som Fjord fra først af førte Forsøgene ind i, er blevet fortsat stadig ogsaa efter hans Død.

Forsøgslaboratoriet er blevet Traditionen tro, ogsaa med Hensyn til de praktiske Opgaver, som det har sat sig for at løse, og derfor fortjener Forsøgslaboratoriet efter min Mening Landmændenes Tak i fuldt Maal. Men alt det udelukker ikke den Mulighed, at der ved Forsøgenes Udførelse kunde klæbe enkelte Mangler, og at Laboratoriet derfor kunde være Genstand for en berettiget Kritik. Det mærkelige er imidlertid, at de Herrer, som nu angribe Forsøgslaboratoriet saa voldsomt, indtil før faa Aar siden anerkendte Forsøgsvirksomheden i de mest smigrende Udtryk. Saa vidt jeg ved, blev Professor Henriques ansat ved Landbohøjskolen i 1893. Han havde, som den, hvis Opgave det var bl. a. at bistaa Forsøgslaboratoriet, al ønskelig Lejlighed til at følge Virksomheden og til at søge at ændre Forsøgsmetoden, hvis han mente, den var gal, men saa sent som i Aaret 1901 skriver Henriques om denne Forsøgsmetode: „Fjord udarbejdede en Forsøgsmetode, der i Tidernes Løb har vist sig aldeles fortrinlig, og som vel kan siges at være den eneste, der kan anvendes, naar Talen er om Fodringsforsøg med Malkekøer.“

Det synes, som om Professor Henriques fra først af mente, at Forsøgene netop ikke bleve fortsatte i det Spor eller paa det Grundlag, som Fjord slog ind paa, og at det var derfor, han rettede sin Kritik imod Ledelsen af Forsøgslaboratoriet. Det har imidlertid for de nuværende Ledere været en let Sag at paavise, at Grundlaget og Metoden ere ganske de samme, som da Fjord levede, og resultat har da Henriques gjort omkring, for øvrigt med en Hurtighed, som virker forbløffende. Nu angriber han heftigt Metoden og kalder Resultaterne værdiløse. Maaske har Svingningen været nødvendig, hvis man havde til Formaal ene og alene at angribe Forsøgslaboratoriet. Det er naturligvis ikke let paa samme Tid at angribe Forsøgslaboratoriet i dets Virksomhed og saa være bunden ved en Udtalelse som den,

der siger, at Forsøgene og Forsøgsmetoden ere ganske fortrinlige og de eneste, der kunne anvendes, naar Talen er om Fodringsforsøg med Malkekøer, og derfor var det maaske nødvendigt at slaa om. Men det forekommer mig, at det viser et af to: enten har Henriques ikke gennem alle de foregaaende Aar sat sig ind i Forsøgsmetoden, thi saa kunde han ikke sige, at den var aldeles fortrinlig, eller ogsaa har han fuldstændig vendt Bøtten; begge Dele forekommer mig at være uheldige for en Professor ved vor Landbohøjskole.

I det hele faar man det Indtryk ved at følge denne Strid — jeg har søgt at følge den, saa godt jeg kunde —, at Professor Henriques er vegen fra det ene Standpunkt til det andet, indtil han er havnet i mere underordnede Spørgsmaal, som han saa til Gengæld puster betydeligt op. Det maa være mig tilladt at pege paa et af de Spørgsmaal, som Professor Henriques nu slaar stærkt paa, og vise, hvordan han argumenterer. Han skriver bl. a., som jeg maaske maa oplæse: „Nu er der vel næppe nogen Landmand, der mener, at en Ko skal have samme Foder, hvad enten den giver 40 Pd. Mælk, eller den slet ingen Mælk giver; de fleste ville sikkert formindske Fodermængden, alt eftersom Mælkemængde aftager, hvis de da ville opnaa et nogenlunde fornuftigt økonomisk Resultat. Imidlertid er Laboratoriet, som sagt, af en anden Mening, idet det holder paa, at man til Trods for Nedgangen i Mælkemængden skal bibeholde Foderets Størrelse.“ Det vilde være rent Barnepjat at paastaa, at Foderet til en Malkeko skulde være ganske det samme, enten den giver 40 Pd. Mælk eller slet ingen Ting, og det forekommer mig mærkværdigt, at en Professor ved Landbohøjskolen vil tillægge Forsøgslaboratoriet en saadan Udtalelse, som det selvfølgelig aldrig er fremkommet med, og som det selvfølgelig aldrig kan mene er rigtig.

Det negative i Kritikken var imidlertid ikke længer nok, der maatte noget mere positivt til, hvis Forsøgslaboratoriet skulde fældes, og saa opstillede man alle disse Forsøg, som jeg nærmere skal omtale, og som man kaldte Rentabilitetsforsøg. Jeg skal ikke nægte, at da jeg saa, at disse Forsøg vilde fremkomme, spidsede jeg Øren, fordi det Ord Rentabilitet har en god Klang i enhver Landmands Øren. Kunde de Herrer Professorer lære os at gøre Fodringen mere rentabel, hvorfor saa ikke tage det med? Jeg har gennemgaaet disse Forsøg fuldstændig neutralt, uden nogen forud